

Juliana Borinski
Artist-in-residence

Voorjaar 2011

Inhoud

Over Juliana Borinski	2
Een voorstel: <i>In the soul of film</i>	3
Stand van zaken, februari 2011	9
<i>Het beeld in alle staten</i> door Pieter Van Bogaert	13

Over Juliana Borinski

°1979, Brazilië
<http://www.julianaborinski.com/>

Een jonge kunstenaar gebeten door oude optische apparaten en totale low tech om pure beelden te genereren. Juliana Borinski is op zoek om zo diep mogelijk in het beeld te door te dringen en het mysterie van het apparaat dat beeld genereert te ontrafelen. Of zij weet had van wetenschapper Joseph Plateau die in de 19de eeuw in Gent werkte en onderzoek deed naar de werking van het menselijk oog? Dat vroegen we aan Juliana Borinski tijdens Summercamp Electrified 2009. De apparaten, het onderzoek en de praktijk van Plateau bleken erg inspirerend voor

Juliana. Het werd de basis voor haar residentie anderhalf jaar later.

“It has been some time already that, as an artist, I have been investigating the legacy of Joseph Plateau, famous Belgian inventor, not only because of its anti-economic approach of scientific interests, but for having crafted a motion pictures practical repertoire at the birth of the XIXth century. In 1829, he was the first Belgian researcher to publish a dissertation at the University of Liège, *On Optical Phenomena*, in French language, and not in Latin. He theoretized chromatic and chemical composition of early photography, modeling the cradle subtilities of a new art. Indeed, the intrinsic relation of still and moving images put Plateau at a fusion point between cinema and photography. This interrelation is, as much as the material dimension of lumino graphy, at the core of my artistic research.” Juliana Borinski

Een voorstel

In the Soul of Film

In the Soul of Film is een kunstproject dat zich focust op abstracte beelden gebaseerd op microscopische, chemische oppervlakten en hun relatie met licht. Het project hergroepeert, mixt en confronteert oud en nieuw licht op basis van fotoreproductie en animatietechnieken zoals een analoge fotogram, diaprojectie, digitale fotografie, pixelvorming en foto graving. Het doel is alle presentaties te presenteren in het kader van een tentoonstelling.

Het conceptuele werk begon vorig jaar tijdens "Summercamp09" georganiseerd door timelab te Gent, België, waar ik het Joseph Plateau museum heb bezocht. Geïnspireerd door zijn werken en na het ontwikkelen van een concept, begon de effectieve productie in maart 2010 binnen een artist in residence programma tussen the Art Centre (Kunsthalle Mulhouse) en de Universiteit van Mulhouse (UHA = Université

de Haute Alsace) in Frankrijk.

Het hele project had als uitgangspunt mijn uitgebreide cinema installatie LCD (Liquid Crystal Display), ontwikkeld in 2008. De erkenning voor deze installatie werd verkregen door middel van selecties in verschillende tentoonstellingen en festivals de afgelopen twee jaar (ISEA 2010 Dortmund Duitsland, Almost Cinema, Vooruit Gent, België, Art of the Open Surface, Malmö, Zweden...). In the Soul of Film is direct verbonden met mijn beeldende kunst in de praktijk met name fotografie, besteed cinema en installatie.

In the Soul of Film zal ontwikkeld worden met behulp van verschillende organisaties en personen die sinds het begin van het project deelnamen. Andere organisaties zoals the Art School of Mulhouse (Le Quai) en het Frans nationale centrum voor wetenschappelijk onderzoek (CNRS) verzekeren financiële en persoonlijke hulp voor de uitoefening van mijn werk. Ik hoop dat ook timelab interesse en ondersteuning zal bieden in de realisatie van mijn project.

Concept

In the Soul of film is een onderzoek en productieproject gericht op observatie, begrip, interpretatie en esthetische gebruik van dunne films. Doordringen in de huid van de film (van fotografie of cinema) is het hoofddoel van het project en het observeren van haar interne structuren. Een ander doel is deze observatie uitbreiden tot andere extra dunne films zoals zeepbellen en schuim. Mijn artistieke interesse is een wetenschappelijke geconcretiseerde beeldvorming met abstracte esthetiek te confronteren in een gemeenschappelijk onderzoek project.

Van een media archeologisch perspectief, is dit project in verband gebracht met de uit de 19e eeuw wetenschapper Joseph Plateau (1801-1883), in het bijzonder zijn werk op gebied van dunne films, vloeibare lenzen door middel van zeepbellen en andere optische werken. Met de ontwikkeling van de phenakistiscope in de vroege 1830's bewees hij bijvoorbeeld dat

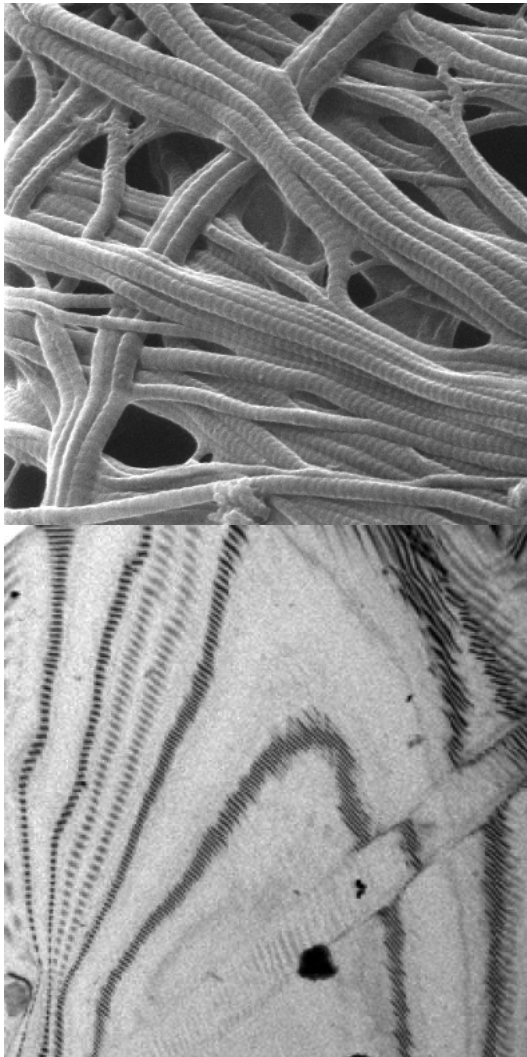
twalf het minimum aantal beelden per seconde was die een vloeiende beweging produceerde op een menselijk oog. Nu is hij erkend als de voorlopervan de uitvinding van cinema.

De uitoefening van het werk is verdeeld in drie delen : observatie van echte dunne films (vast en vloeibaar), toegang tot wetenschappelijke archiefbeelden over dit onderwerp en het gebruik van machines in chemische laboratoria (zoals verschillende microscopen). De productie van de kunstwerken zal als volgende worden gerealiseerd:

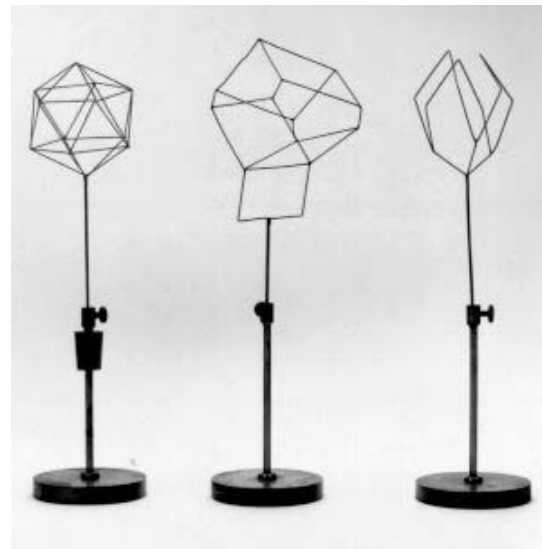
Realisatie (project outline)

Het project groepeert 4 belangrijke realisatie technieken. Stuk voor stuk gebaseerd op verschillende praktijken uit de geschiedenis van fotoreproductie : fotografie, fotogrammen, foto gravering en pixelvorming.

1- Fotografie: Tijdens het manipulatieproces onder de microscopen, kies ik twalf foto's. Die foto's zullen vergroot worden als hoog gekwalificeerde C-prints (ongeveer 150 x 110 cm)

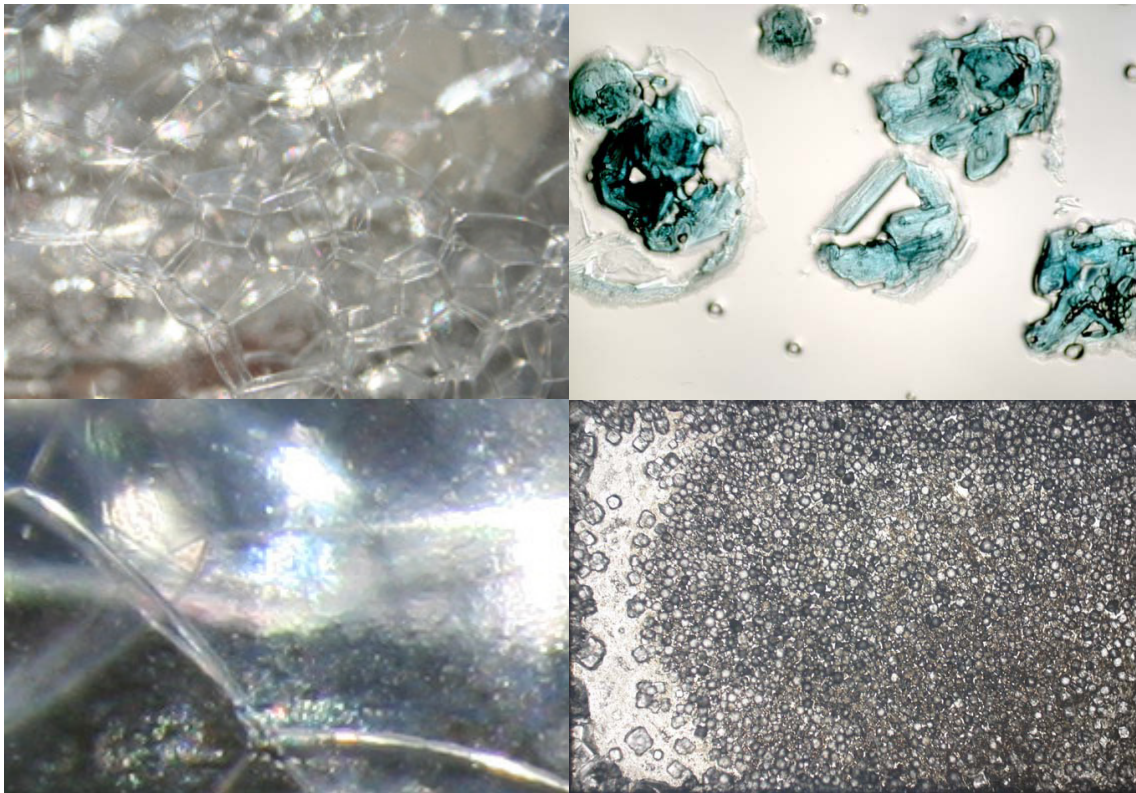

De structuren worden gepresenteerd als sculpturen van ongeveer 30cm x 15cm x 15cm. Ze zullen ook gemanipuleerd worden met hun innerlijke bellen om lichtdoorlatende fotogrammen te dienen. Ook hier is het de bedoeling twaalf foto's te produceren van ongeveer 30cm x 40cm.

2- Fotogrammen: Met de hulp van een technicus van het CNRS bouw ik vijf van de Joseph Plateau draadstructuren voor zeepbellen. Die hij voor zijn experimenten gebruikte op vloeibare optische lenzen rond 1860.

3- Fotograving: Sinds twee jaar is elke dia geproduceerd met het LCD toestel en geregistreerd als een digitaal beeld. Gevormd tot een kristallisatieproces.

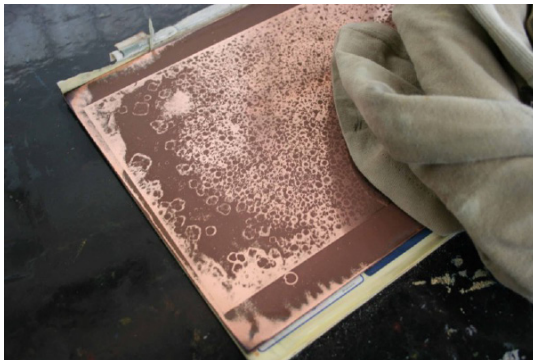

Hier selecteer ik twaalf beelden om ze over te brengen op papier via de techniek van fotogravering in een dimensie van 50cm x 55cm (zie foto). Twee van deze foto's werden reeds gerealiseerd in het atelier van de Mulhouse Art School, Le Quai, tijdens het eerste gedeelte van de residentie met Kunsthalle Mulhouse la Fondrie en de UHA in maart 2010.

4- Pixelvorming : Met dank aan het Franse nationale centrum voor wetenschappelijk onderzoek (CNRS), heb ik toegang gekregen tot de

fotografische archieven van chemische experimenten op microscopische oppervlakken die plaatsvonden tussen 1970 en 1990. Ik zal hierbij de witte en zwarte negatieven (6x7cm) manipuleren met machines in verschillende laboratoria zoals atomaire microscopen om deze te observeren, te registreren en vervolgens nieuwe abstracte patronen te creëren die verwijzen naar de beelden. Met de techniek van pixelvorming zal ik een abstracte video-animatie creëren die het patroon van de opkomst tijdens het "inzoom"

proces toont in kwestie van films (geschatte tijd: ongeveer 10 min) dit met de steun van een professionele motion graphic designer. Een specifieke geluidssamenstelling zal gebeuren in samenwerking met een geluidskunstenaar die gespecialiseerd is in optische geluidstechnieken.

Stand van zaken

Februari 2011

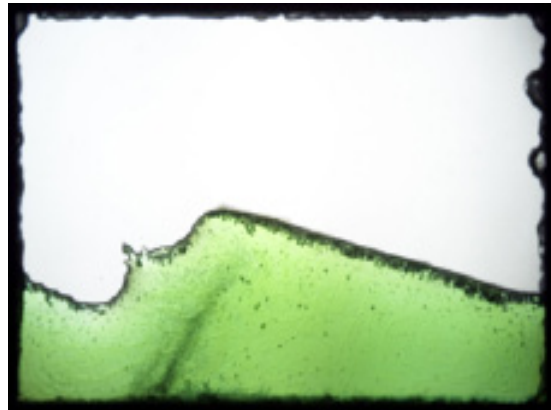
Verslag residentie Juliana Borinski:
november 2010-januari 2011

Surfaces of Plateau, a 1001 pictures

De residentie van Juliana kende een lange aanloop. In juni 2009 was zij een van de deelnemers van Summercamp Electrified, de jaarlijkse tiendaagse intensieve ontmoeting tussen 12 lokale en internationale kunstenaars, opgezet door timelab (ism Vooruit/transdigital).

Het werk van Juliana vertrekt vanuit een totale fascinatie voor film in zijn meest pure en elementaire vorm. In deze digitale tijden is zij aangetrokken tot (de combinatie van nieuwe en) oude technologie, de materie van het beeld en uniciteit. Ten tijde van de Summercamp was Juliana net bezig met de afwerking van een nieuw werk: LCD. In een omgebouwde slide projector kwam een glazen slide horizontaal te liggen met daarop druppeltjes kristaloplossing. Door de warmte van de lamp ging de oplossing aan het verdampen en kreeg je bewegingen in de oplossing. De slide

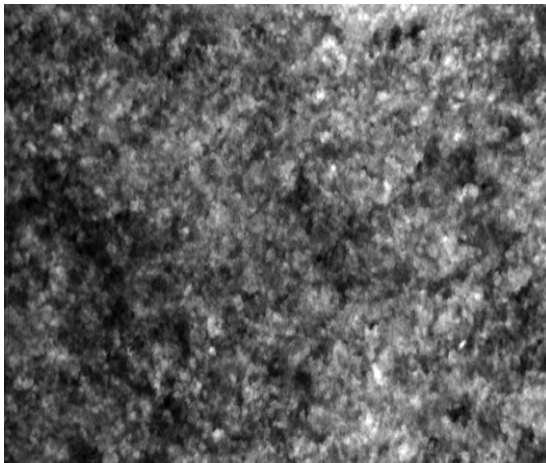
met de oplossing werd geprojecteerd op de muur en leverde een beeld op dat zich toonde als een traag bewegend landschap of een experimentele film.

In de voorbereidingen van de Summercamp vertelden we Juliana over Joseph Plateau, de wetenschapper die in de 19de eeuw aan de universiteit in Gent verbonden was en die onderzoek deed naar het nabeeld op het oog en oppervlaktetspanning. Gezien haar grote nieuwsgierigheid organiseerden we tijdens de Summercamp een bezoek aan het Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen van UGent waar er zich een groot archief rond Plateau bevindt. Het bleek een gigantische bron van inspiratie voor Juliana.

Een paar maanden later kwam er een concreet residentievoorstel uit: 'In the Soul of Film'. Daarin wou ze op

zoek gaan om diep door te dringen in het beeld zelf (zowel fotografie als film) om de inwendige structuren van het beeld te bestuderen en er werk uit te distilleren. Ook de zeepbellen als beelddrager en als lens zouden worden onderzocht, op die manier zoekend naar artistieke interpretaties voor Plateau's wetenschappelijk werk.

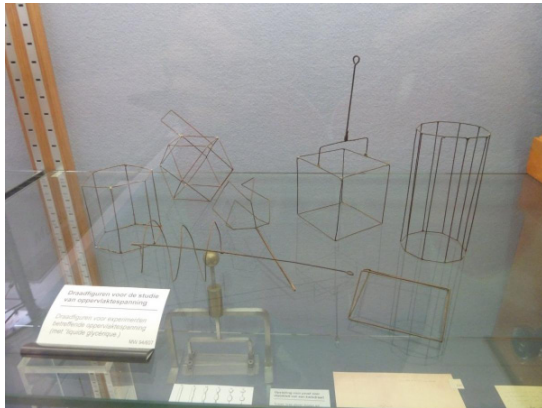
Voorafgaand aan de residentie in timelab was Juliana te gast in Mulhouse voor een residentie aan de Kunsthal van Mulhouse die haar ook in contact bracht met het technisch lab van de Université de Haute Alsace: le Centre National de Recherche Scientifique . Ze kreeg er toegang tot de wetenschappelijke archieven en het chemisch labo. Ze maakte er verschillende afbeeldingen

op basis van wetenschappelijke microscopische beelden, het was een fascinerende start om door te dringen in de ziel van het beeld.

In Gent zette ze het werk verder. De episode in Gent doopte ze 'Surfaces of Plateau, a 1001 pictures'. We gingen meteen opnieuw langs in het Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen om de apparaten en het werk van Plateau beter te bekijken. Juliana maakte de draadmodellen na voor de bellenhouders van Plateau en ging er mee aan de slag om afbeeldingen te creëren. Kristel Wautier van het archief bleek het oorspronkelijk recept voor de fameuze bellenoplossing van Plateau in haar bezit te hebben. We vonden een samenwerking met het Chemie lab van de universiteit Gent om de zeepsolutie experimenten van Plateau opnieuw uit te voeren om de oorspronkelijke bellenoplossing te trachten te bekomen. Volgens de teksten was het mogelijk was om daarmee bellen te produceren die 3 uur blijven bestaan.

Voortbouwend op het werk LCD wou Juliana graag onderzoeken hoe ze een 'uniek' werk kon maken als overblijfsel, als eindstadium van

de installatie LCD. De slides met uitgekristalliseerde beelden vormden de basis voor een reeks van unieke fotogravures.

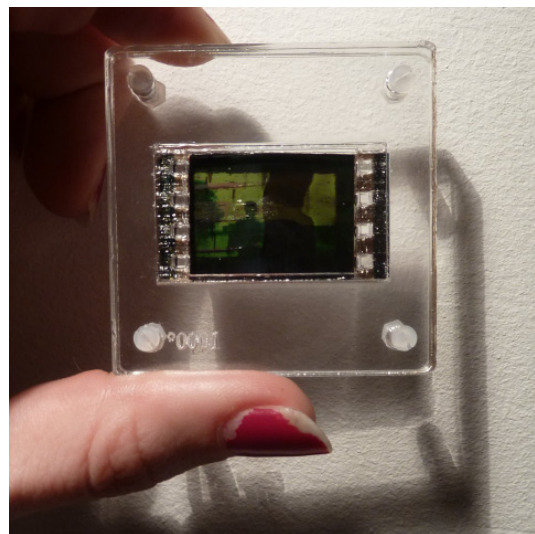

Vertrekkend van een stuk found footage filmmateriaal getiteld 'the dark mirror', werden er in het lab met de lasercutter slides geproduceerd waarin 24 frames op elkaar passen. Een seconde film wordt uit de normale continuïteit gehaald om te worden gebald in 1 slide.

Een tweede idee dat nog zal worden gerealiseerd in de loop van 2011 is 'Camera burn', een werk over de moedwillige disfunctie van een video camera. Met een knipoog naar het werk 'Videoburn' van Mary Lucier.

Je voelt in de etsen de diepte van het beeld, het doordringen in het medium. Nog een stap verder is het direct aanbrengen van het beeld op een koperplaat, op die manier de plaat zelf als kunstwerk profilerend en niet de daaropvolgende etsen. Het medium wordt het werk. We zochten en vonden samenwerking met het KASK en konden werken in het fotolab en de grafiekatelier. In ruil gaf Juliana een lezing over haar werk aan KASK studenten voor het vak 'expanding cinema'.

In samenwerking met Kurt van Houtte van timelab's fabLab ging Juliana van start om een aantal nieuwe ideeën uit te werken. Zo is er de creatie 'the dark mirror' (2011).

Tijdens haar residentie in Gent kreeg Juliana het aanbod om werk te tonen in Rotterdam op uitnodiging van curator Edwin Carels. Ter gelegenheid van de jubileum editie van het IFFR was er werk te zien zijn van kunstenaars op 40 bijzondere locaties in het centrum van Rotterdam. Juliana kreeg er Huis Sonneveld ter beschikking. timelab steunde Juliana's eerste solotentoonstelling, een deel van het werk dat ze toonde werd ook ontwikkeld in timelab. Het huis werd de setting voor de installatie 'LCD' en de twaalf etsen werden ingeplant in de leefruimtes van de prachtige woning. De oorspronkelijke uitgekristalliseerde slides en een aantal kleine koperplaten werden getoond in bureelruimte van de woning. Het leverde een intieme en prikkelende dialoog op tussen het werk van Juliana Borinski en Huis Sonneveld.

De residentie van Juliana in timelab is afgelopen, maar een aantal ideeën die ontstonden tijdens de residentie zullen nog verder worden uitgewerkt door Juliana. Wij rapporteren hier nog over.

Drie fotogrammen van de draadmodellen worden opgenomen in de timelab Collectie.

Pieter van Bogaert schreef een tekst over het werk, de visie en de aanpak van Juliana Borinski in opdracht van timelab.

Het beeld in alle staten

Bij het werk van Juliana Borinski

Pieter Van Bogaert

Juliana Borinski heeft iets met beelden. Daar is ze voor opgeleid. Ze heeft iets met beweging. Dat toont ze in haar beelden. Ze heeft iets met media. Daar zijn beelden en beweging mee gemaakt. Ze gebruikt media niet – zoals het meestal gaat – om beelden vast te leggen, maar wel – ze is tenslotte kunstenares – om ze te bevrijden. Haar interesse gaat naar de manier waarop media bewegen; de manier waarop ze trachten te ontsnappen aan de stempel die op hen drukt.

In 'LCD' vangt ze vloeibare kristallen, zoals die in de courante tv-schermen, in een diaplaatje. Ze projecteert ze tot ze kristalliseren – dat deden ze aan het begin van de negentiende eeuw ook voor de eerste zilvernitraatfoto's. Ze drukt ze af op koperplaten – dat deden ze in de tweede helft van die eeuw voor de eerste fotogravures. Die drukt ze af op papier – zo werden de eerste gedrukte prenten gemaakt.

Haar onorthodoxe werk met vloeibare kristallen, leidde haar naar het 'Institut de chimie des surfaces et interfaces' in Mulhouse.

Ze vindt en maakt er beelden van oppervlakken die een rol zullen spelen in het volgende werk. In 'Surfaces of Plateau (1,001 pictures)' bijvoorbeeld. Dat onderzoek naar de Belgische wetenschapper Joseph Plateau (1801-1883), die niet enkel pionierde in de optische wetenschappen maar ook belangrijk onderzoek verrichtte naar oppervlaktes en hun spanningen, bracht haar naar Gent.

Het lijkt een onvermijdelijke speling van het lot voor deze mediakunstenares en -onderzoekster (of -archeologe, dat is misschien een beter woord). Plateau is één van de grondleggers voor de natuurkundige principes die aan het einde van zijn eeuw zullen leiden tot het ontstaan van de cinema. Zijn beeld stond lange tijd aan de ingang van het Brusselse Filmmuseum en de belangrijkste Belgische filmprijzen werden naar hem genoemd. In zijn archief, dat bewaard wordt aan de Gentse Universiteit, vindt Juliana Borinski tekeningen en formules voor instrumenten en oplossingen. Die maakt ze na tijdens haar residentie in Timelab.

Uit haar recente onderzoek in Mulhouse en Gent volgen enkele even onverwachte als fundamentele vragen over het beeld.

1

Eerste vraag: “Wat is een beeld?”. Het is een vraag van een verraderlijke eenvoud. Het antwoord is het iets minder. Er zijn waarschijnlijk evenveel antwoorden als er kijkers zijn. In het geval van Juliana Borinski lijkt het eerste antwoord: “niet iets dat vastligt”. Het beeld beweegt. Het is vrijen je moet het vangen om het te zien. Het beeld is wild en Juliana Borinski is een jager. Het helpt als de jager ook een beetje wild is. Een goede jager schrikt er niet van terug om buiten de lijntjes te kleuren. Zo leer je de knepen van het vak. Juliana Borinski is eigenlijk een stroper. Ze zoekt de binnenwegen van het terrein; de shortcuts van het vak. Ze schrikt er niet voor terug de projectie om te draaien en (in ‘LCD’) een negatief te produceren van een beeld dat geen negatief heeft. Ze bevrijdt een digitale tape (in ‘Sine – digital/analog converter’, haar samenwerking met Pierre-Laurent Cassière) en maakte zo een film van iets dat geen film meer is; een kinetische sculptuur. Ze maakt levende lenzen van vloeibare zeep (in ‘Surfaces of Plateau’). Zoals een jager die wild uitzet voor de jacht,

laat zij beelden los om ze daarna des te beter te kunnen vangen. De cyclus uitzetten-jagen-trofee wordt bij haar experimenteren-

Het negatief, de tape, de lens,... dat zijn haar beelden. Als goede jager/stroper heeft Juliana Borinski een gezonde interesse in de mechanismen van het beeld. Ze mengt digitale en analoge technieken. Ze gebruikt media uit de pre- en de postcinema. Ze past ze toe op druktechnieken met wortels in de teken- en schilderkunst: gravure, diepdruk, zeefdruk. Ze verandert beelden, technieken, media van kader. Ze haalt ze uit hun kader en zet ze in een nieuw – van een tv-scherm naar een diaraam; van een diaprojector naar een koperplaat. Ze geeft tweedimensionale beelden een derde dimensie en maakt er zo sculpturen van: 24 frames uit een verweerde 35mm-kopij van ‘In a Dark Mirror’ op elkaar geperst geven een onverwachte diepte aan het beeld – tijd (één seconde) wordt ruimte (de diepte van de laagjes film). Ze bevrijdt haar beelden om ze daarna weer even vast te zetten (en ze vervolgens opnieuw te bevrijden).

Dat vermengen van technieken, beelden en tradities zit van bij aanvang vervat in ‘Surfaces of Plateau (1,001 pictures)’. Borinski deelt met Plateau haar archeologische interesse in de wetenschap van het beeld. Ook bij hem lopen oude en nieuwe media door elkaar. Hij maakte lenzen van zeep, zoals Galileo Galilei het enkele eeuwen eerder al deed. Zijn bewegende beelden lijken op die van Duchamp (of, nog recenter, die van Bram Vreven), een flinke eeuw later. De inspiratie van de ene, dient als inspiratie voor de andere.

“Een beeld is (alles) wat we zien”. Misschien is dat wel een goed antwoord op de eerste vraag.

2

“Het beeld is (alles) wat we zien”? Er zijn nochtans veel dingen die zichtbaar zijn, die gezien worden, en die we toch geen beeld noemen. Het antwoord op de eerste vraag hangt daarom samen met de tweede: “Wat verwachten we van een beeld?”. We verwachten van het beeld dat het iets vertelt. We willen dat het beeld ons interesseert. We willen een plaats in het beeld. En toch kijken we amper voorbij het oppervlak. Daarover gaat ‘Surfaces of Plateau’:

het oppervlak, wat zichtbaar is en waar Juliana Borinski door wil kijken. Dat was haar belangrijkste reden om naar Mulhouse te gaan: de studie van het oppervlak en wat er in zit. Ze maakt er ‘In the Soul of Film’. Voor die reeks van twaalf foto’s zoomt een nanomicroscoop in op een fijn laagje goud op een stukje pellicule. In de diepte van het oppervlak wordt een hele wereld zichtbaar – twee dimensies (denk aan de 24 frames van ‘In a Dark Mirror’) worden er drie.

Elk beeld passeert langs het oppervlak. Van de lens die ze registreert en de lens die ze projecteert, over de drager (surface), het medium (interface) tot de lens die ze ontvangt (het oog). Het is het onderzoek van de oppervlakte dat Plateau uiteindelijk bij zijn onderzoek naar de optische lens brengt. Om in staat te zijn de oppervlaktetspanning te berekenen – daarmee legt Plateau de basis voor iets wat vandaag dagelijks wordt toegepast in de architectuur – construeert hij vreemde objecten met uiteenlopende vormen. Zeep zorgt voor de oppervlakte tussen de verschillende ribben van de sculpturen – het zorgt voor de spanning, de betekenis. Zo legt Plateau de basis voor de film. De eerste lens is een film: een flinterdun laagje zeepsop.

Tijdens haar Gentse residentie bouwt Juliana Borinski die objecten als sculpturen na. Ze vertellen iets over Plateau. Ze test op die sculpturen het perfecte recept voor een lens van zeep. Het vertelt iets over de wetenschap. Ze maakt beelden van de objecten – ‘Rayogrammen’, door ze, zoals Man Ray in de jaren 1930, op fotopapier te leggen en te belichten. Stereobeelden in het archief van Plateau inspireren haar tot het maken van beelden met een digitale scanner. Het toont de diepte van het oppervlak – de derde dimensie van de sculptuur.

Het beeld is meer dan wat we zien. Het is wat we projecteren, door te kijken. Een blik is nooit neutraal. We zien slechts wat we willen zien. We zoeken slechts wat we willen vinden. Het beeld is meer dan haar oppervlak, haar gezicht, haar verschijning. Elk oppervlak heeft een diepte die meer toont dan er is te zien. Dat wordt duidelijk bij de afdrukken van ‘LCD’. Beelden van de dia met de vloeibare kristallen waar het allemaal mee begon, werden geprojecteerd op een koperplaat. Zo een plaat afdrukken, is enkel mogelijk omdat het beeld in de diepte van het oppervlak verdwijnt en verschijnt. Kijk naar de afdrukken van de

koperplaten op papier. Het zijn er twaalf in totaal (dat cijfer verwijst naar het oorspronkelijke grondtal, maar ook naar het minimum aantal beelden voor de illusie van beweging). Ze geven een beeld van een projectie. Of kijk naar de kleuren van de zeepbellen op de scanner: rood, geel en blauw. Wat we zien is wat we projecteren: de kleuren van de scanner. Is dat een goed antwoord op de tweede vraag? “We verwachten van het beeld wat we er zelf op projecteren.”?

3

Er is nog een derde vraag. Die is zo mogelijk nog taaier dan de twee vorige: “Wat verwacht het beeld?”.

We hebben het al gezegd. Het beeld is een oppervlak. Het is een verschijning. Het is een gezicht. Het hoofd, dat hoort nog bij het lichaam. Het gezicht echter, het oppervlak, dat behoort tot het rijk van het beeld. Het kijkt ons aan. Het verwacht dat we terugkijken. Dat we reageren. Handelen. Verbeelden.

We kunnen veel zien in een beeld van Juliana Borinski. Kijk nog eens naar

de twaalf afdrukken op papier van LCD. Ik zie een gezicht (LCD II), een landschap (LCD IV), een universum (LCD XII of VII). Het zijn oppervlakken die tot leven komen. Het zit in de diepte van de druk. Het zit in het procedé; van de projectie tot de koperplaat. Het zit in de context, de kunstenaar, haar referenties. Het zit in de titel, de manier waarop we erover spreken.

De titel van haar nieuwste project – ‘Surfaces of Plateau (1,001 pictures)’ – is een prachtig beeld, vol diepte en verwachtingen. Het draagt een hele wereld in zich. Het begint, ik blijf het herhalen, bij het oppervlak. Het is het oppervlak dat haar in Mulhouse bracht bij het ‘Institut de chimie des surfaces et interfaces’. Maar het gaat ook over het oppervlak van Plateau natuurlijk, de wetenschapper uit Gent en zijn experimenten naar de (oppervlakte) spanning van vloeibare zeep. En je kan het bovendien ook lezen als de oppervlakte van het plateau; het geeft dit beeld de belofte van de geografische diepte. De 1001 in de bijtitel leidt naar een parallelle wereld. Het zou een omkering en uitbreiding kunnen suggereren van ‘Mille Plateaux’, het boek van Deleuze en Guattari waarin die geografische diepten onder het

oppervlak zo een grote rol spelen (in datzelfde boek staan overigens enkele mooie pagina’s over het gezicht, de ‘visagéité’, van het beeld). Het is een referentie naar de binaire code: de 0 en de 1. Maar het doet ook denken aan het oneindige, de ongebreidelde fantasie uit de verhalen van 1001 nacht. Het brengt ons bij de Arabieren die zo belangrijk waren voor de historische ontwikkeling van de optische wetenschap waar dit project – we zouden het bijna vergeten – over gaat.

En dan is er natuurlijk nog dat ene woordje, de rest, wat blijft: het beeld, de beelden, depictures. Wat ons terugbrengt bij het oppervlak. Het eerste woord, het begin van het kijken, van de zin, van de betekenis.

Wat verwacht het beeld? Een reactie. (Plateau is er blind van geworden; een fout ingeschatte reactie op het beeld). Dat we kijken naar wat zichtbaar is. Erover reflecteren. Er iets mee doen. Dat we altijd opnieuw een antwoord zoeken op de eerste vraag: “Wat is een beeld?”. Dat we ons realiseren dat een beeld altijd meer is dan haar oppervlak. Dat in, onder, achter het oppervlak van de verschijning een realiteit schuilt. En dat die realiteit

pas zichtbaar wordt door zelf iets te verwachten van het beeld. Die verwachting, dat heeft een naam: de verbeelding. En die verbeelding, daarover gaat het werk van Juliana Borinski.